

ΠΜΣ “ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ”
(ΠΛΗ2, 6^{ος} κύκλος, 1^ο εξάμηνο, 2023)

ΔΙΑΚΡΙΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Κ. ΜΑΝΕΣ - Ι. ΤΑΣΟΥΛΑΣ

Σημειώσεις διαλέξεων 6

Κεφάλαιο 4

Δυαδική άλγεβρα Boole

4.1 Ορισμός

Έστω $\mathcal{B} = \{0, 1\}$ και οι εσωτερικές πράξεις $+$, \cdot που ορίζονται ως εξής:

x	y	$x + y$	$x \cdot y$
1	1	1	1
1	0	1	0
0	1	1	0
0	0	0	0

Ορίζουμε επίσης την εσωτερική μονομελή πράξη “συμπλήρωμα” στο \mathcal{B} η οποία συμβολίζεται με $'$ (ή $\bar{}$) και ορίζεται ως εξής:

x	x'
1	0
0	1

Το σύνολο \mathcal{B} εφοδιασμένο με τις πράξεις $+$, \cdot , $'$ ονομάζεται **δυαδική άλγεβρα Boole**.

Παρατήρηση Ο ορισμός της δυαδικής άλγεβρας Boole επεκτείνεται (γενικεύοντας την έννοια του συμπληρώματος) και στην περίπτωση όπου το \mathcal{B} έχει πάνω από δύο στοιχεία.

4.2 Ιδιότητες

Στη δυαδική άλγεβρα Boole ισχύουν οι παρακάτω ιδιότητες:

$$\left. \begin{array}{l} x + y = y + x \\ x \cdot y = y \cdot x \end{array} \right\} \text{(αντιμεταθετικότητα)}$$

$$\left. \begin{array}{l} x + (y + z) = (x + y) + z \\ x \cdot (y \cdot z) = (x \cdot y) \cdot z \end{array} \right\} \text{(προσεταιριστικότητα)}$$

$$\left. \begin{array}{l} x + (x \cdot y) = x \\ x \cdot (x + y) = x \end{array} \right\} \text{(απορροφητικότητα)}$$

$$\left. \begin{array}{l} x + x = x \\ x \cdot x = x \end{array} \right\} \text{(αδυναμία)}$$

$$\left. \begin{array}{l} x \cdot (y + z) = x \cdot y + x \cdot z \\ x + y \cdot z = (x + y) \cdot (x + z) \end{array} \right\} \text{(επιμεριστικότητα)}$$

Ισχύουν επίσης οι παρακάτω ιδιότητες:

- i. $(x')' = x$
- ii. $x + 0 = x$ και $x + 1 = 1$.
- iii. $x \cdot 0 = 0$ και $x \cdot 1 = x$.
- iv. $x + x' = 1$ και $x \cdot x' = 0$.
- v. $x' + x \cdot y = x' + y$.
- vi. $\left. \begin{array}{l} (x + y)' = x' \cdot y' \\ (x \cdot y)' = x' + y' \end{array} \right\} \text{(τύποι De Morgan).}$

Παρατήρηση: Συνήθως, όταν δεν υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης, το σύμβολο “.” παραλείπεται.

Οι αποδείξεις των ιδιοτήτων γίνονται με πίνακες ή χρησιμοποιώντας προηγούμενες ιδιότητες.

Παραδείγματα αποδείξεων με ιδιότητες:

$$\begin{aligned} x + xy &= x1 + xy = x(1 + y) = x1 = x \\ x(x + y) &= xx + xy = x + xy = x \\ x + x'y &= (x + x')(x + y) = 1(x + y) = x + y \\ x' + xy &= (x' + x)(x' + y) = 1(x' + y) = x' + y \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} (vi) \quad (x + y)x'y' &= xx'y' + yx'y' = 0 + 0 = 0 \\ (x + y) + x'y' &= x + (y + x'y') = \\ x + (y + x')(y + y') &= x + y + x' = 1 + y = 1 \end{aligned}$$

οπότε το άθροισμα $x + y$ έχει συμπλήρωμα το γινόμενο $x'y'$, δηλαδή $(x + y)' = x'y'$.

Παραδείγματα αποδείξεων με πίνακα:

1. Απόδειξη της προσεταιριστικής ιδιότητας

$$x + (y + z) = (x + y) + z$$

x	y	z	$y + z$	$x + (y + z)$	$x + y$	$(x + y) + z$
1	1	1	1	1	1	1
1	1	0	1	1	1	1
1	0	1	1	1	1	1
1	0	0	0	1	1	1
0	1	1	1	1	1	1
0	1	0	1	1	1	1
0	0	1	1	1	0	1
0	0	0	0	0	0	0

2. Απόδειξη των επιμεριστικών ιδιοτήτων

$$x(y + z) = xy + xz$$

x	y	z	$y + z$	$x(y + z)$	xy	xz	$xy + xz$
1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	0	1	1	1	0	1
1	0	1	1	1	0	1	1
1	0	0	0	0	0	0	0
0	1	1	1	0	0	0	0
0	1	0	1	0	0	0	0
0	0	1	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0

$$x + yz = (x + y)(x + z)$$

x	y	z	yz	$x + yz$	$x + y$	$x + z$	$(x + y)(x + z)$
1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	0	0	1	1	1	1
1	0	1	0	1	1	1	1
1	0	0	0	1	1	1	1
0	1	1	1	1	1	1	1
0	1	0	0	0	1	0	0
0	0	1	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0

3. Απόδειξη των ιδιοτήτων iv

$$x + x' = 1 \text{ και } xx' = 0$$

x	x'	$x + x'$	xx'
0	1	1	0
1	0	1	0

4. Απόδειξη της απορροφητικής ιδιότητας

$$x + xy = x :$$

$$x + xy = \overset{1}{x}1 + xy = \overset{2}{x}(1 + y) = \overset{3}{x}1 = \overset{1}{x}.$$

5. Απόδειξη της ιδιότητας v.

$$x' + xy = x' + y :$$

$$x' + xy = \overset{4}{(x' + x)}(x' + y) = \overset{5}{1}(x' + y) = \overset{1}{x' + y}.$$

¹Λόγω της ιδιότητας iii.

²Λόγω της πρώτης σχέσης της επιμεριστικότητας.

³Λόγω της ιδιότητας ii.

⁴Λόγω της δεύτερης σχέσης της επιμεριστικότητας.

⁵Λόγω της ιδιότητας iv.

4.3 Εξισώσεις

Θέλουμε να βρούμε τις τιμές του x , ή των x, y , ή των x, y, z, \dots για τις οποίες επαληθεύονται οι εξισώσεις. (Φυσικά $x, y, z, \dots \in \mathcal{B} = \{0, 1\}$.)

Παράδειγμα 1 Να λυθεί η εξίσωση

$$x'y + xy' = 0.$$

x	y	x'	$x'y$	y'	xy'	$x'y + xy'$
1	1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	1	1	1
0	1	1	1	0	0	1
0	0	1	0	1	0	0

$$\text{Άρα } \begin{cases} x = y = 1 \\ \text{ή} \\ x = y = 0. \end{cases}$$

Παράδειγμα 2 Να λυθεί η εξίσωση

$$xz' + x'yz + y'z' = 1.$$

Έστω $F = xz' + x'yz + y'z'$.

x	y	z	z'	xz'	x'	yz	$x'yz$	y'	$y'z'$	$xz' + x'yz$	F
1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1
1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1
0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0
0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1

$$\text{Άρα, } \begin{cases} x = y = 1, z = 0 \\ \text{ή} \\ x = 1, y = z = 0 \\ \text{ή} \\ x = 0, y = z = 1 \\ \text{ή} \\ x = y = z = 0. \end{cases}$$

Παράδειγμα 3 Να λυθεί (και διερευνηθεί) η εξίσωση

$$ax + bx' = 0, \text{ όπου } a, b \in \mathcal{B}.$$

a	b	$ax + bx'$
1	1	$x + x' (=1)$
1	0	x
0	1	x'
0	0	0

→ Άρα αδύνατη.

→ Άρα $x = 0$.

→ Άρα $x' = 0$, (δηλαδή $x = 1$).

→ Άρα ταυτότητα, δηλαδή ισχύει για κάθε x , (δηλαδή ισχύει για $x = 0$ και για $x = 1$).

4.4 Συστήματα

Να λυθεί το σύστημα $\left\{ \begin{array}{l} x' + xy' = 1 \\ x + xy = 0 \end{array} \right\}$.

x	y	x'	y'	xy'	xy	$x' + xy'$	$x + xy$
1	1	0	0	0	1	0	1
1	0	0	1	1	0	1	1
0	1	1	0	0	0	1	0
0	0	1	1	0	0	1	0

Άρα $(x, y) = (0, 1)$ ή $(x, y) = (0, 0)$.

4.5 Συναρτήσεις Boole

Κάθε συνάρτηση $f : \mathcal{B}^n \rightarrow \mathcal{B}$ λέγεται **συνάρτηση Boole**.

Παράδειγμα: 1

$$f : \mathcal{B}^2 \rightarrow B \text{ με } f(x, y) = xy' + x'y.$$

Η f παίρνει τις τιμές:

$$f(1, 1) = 1 \cdot 0 + 0 \cdot 1 = 0 + 0 = 0,$$

$$f(1, 0) = 1 \cdot 1 + 0 \cdot 0 = 1 + 0 = 1,$$

$$f(0, 1) = 0 \cdot 0 + 1 \cdot 1 = 0 + 1 = 1,$$

$$f(0, 0) = 0 \cdot 1 + 1 \cdot 0 = 0 + 0 = 0,$$

ή (με πίνακα)

x	y	y'	xy'	x'	$x'y$	f
1	1	0	0	0	0	0
1	0	1	1	0	0	1
0	1	0	0	1	1	1
0	0	1	0	1	0	0

Παράδειγμα: 2

$$f : \mathcal{B}^3 \rightarrow B \text{ με } f(x, y, z) = xy + z'.$$

Η f παίρνει τις τιμές:

$$f(1, 1, 1) = 1 \cdot 1 + 0 = 1 + 0 = 1,$$

$$f(1, 1, 0) = 1 \cdot 1 + 1 = 1 + 1 = 1,$$

$$f(1, 0, 1) = 1 \cdot 0 + 0 = 0 + 0 = 0, \text{ κ.λπ.}$$

4.5.1 Απλοποίηση τύπου συνάρτησης

Τα επόμενα παραδείγματα αναφέρονται σε συναρτήσεις των τριών και τεσσάρων μεταβλητών και αντιμετωπίζονται με τη βοήθεια των ιδιοτήτων των προηγούμενων παραγράφων.

1. Για τη συνάρτηση $f = (x + y)(y + z)(z + x)$ είναι

$$\begin{aligned} f &= (x + y)(y + z)(z + x) = (y + xz)(z + x) \\ &= yz + xz + xy + xz = xy + yz + zx. \end{aligned}$$

2. Για τη συνάρτηση $f = (xy' + y)z'(x + y' + z)$ είναι

$$\begin{aligned} f &= (xy' + y)z'(x + y' + z) = (xy' + y)(xz' + z'y') \\ &= xy'z' + xyz' + xy'z' = xy'z' + xyz' = xz'. \end{aligned}$$

3. Για τη συνάρτηση $f = (x' + y)(z' + w)(y' + w')z$ είναι

$$\begin{aligned} f &= (x' + y)(y' + w')(z' + w)z \\ &= (x' + y)(y' + w')wz = (x' + y)ywz = x'y'wz. \end{aligned}$$

4.5.2 Εύρεση τύπου συνάρτησης από τον πίνακα τιμών

Όταν δίδεται ο πίνακας των τιμών μιας συνάρτησης Boole και ζητείται ο τύπος της, τότε εφαρμόζονται οι ακόλουθοι δύο αλγόριθμοι.

Αλγόριθμος κανονικής διαζευκτικής μορφής DNF:

B_0 : Διάβασε τον πίνακα τιμών της συνάρτησης.

B_1 : Για κάθε γραμμή με $f = 1$ σχημάτισε το γινόμενο $x_1^*x_2^*\cdots x_n^*$ με

$$x_i^* = \begin{cases} x_i & \text{όταν } x_i = 1 \\ x'_i & \text{όταν } x_i = 0 \end{cases}$$

B_2 : Πρόσθεσε τα προηγούμενα γινόμενα.

Έτσι, από τον πίνακα

x	y	z	f
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	1
1	0	0	0
0	1	1	0
1	0	1	1
1	1	0	0
1	1	1	0

προκύπτει η ακόλουθη συνάρτηση

$$f = x'y'z + x'yz' + xy'z = (x' + x)y'z + x'yz' = y'z + x'yz'.$$

Αλγόριθμος κανονικής συζευκτικής μορφής CNF:

B_0 : Διάβασε τον πίνακα τιμών της συνάρτησης.

B_1 : Για κάθε γραμμή με $f = 0$ σχημάτισε το άθροισμα $x_1^* + x_2^* + \dots + x_n^*$ με

$$x_i^* = \begin{cases} x_i & \text{όταν } x_i = 0 \\ x'_i & \text{όταν } x_i = 1 \end{cases}$$

B_2 : Πολλαπλασίασε τα προηγούμενα αθροίσματα.

Έτσι, από τον πίνακα

x	y	z	f
1	1	1	0
1	1	0	1
1	0	1	0
1	0	0	0
0	1	1	1
1	0	1	1
0	1	0	0
0	0	0	1

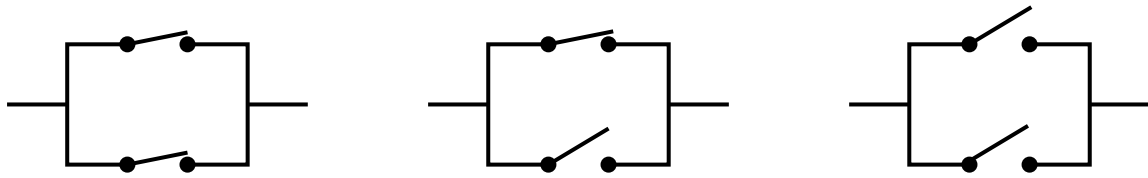
προκύπτει η ακόλουθη συνάρτηση

$$f = (x' + y' + z')(x' + y + z')(x' + y + z)(x + y' + z).$$

4.6 Εφαρμογές

4.6.1 Διακόπτες

Διακόπτες 'παράλληλοι' $\rightarrow +$

$$1 + 1 = 1 \quad 1 + 0 = 1 \quad 0 + 0 = 0$$

$$(0 + 1 = 1)$$

Διακόπτες 'σε σειρά' $\rightarrow \cdot$

$$1 \cdot 1 = 1 \quad 1 \cdot 0 = 0 \quad 0 \cdot 0 = 0$$

$$(0 \cdot 1 = 0)$$

4.6.2 Δίπολα

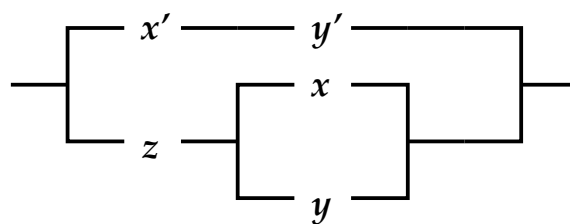
Σε κάθε συνάρτηση Boole αντιστοιχεί ένα δίπολο και αντίστροφα:

Παράδειγμα 1

Στη συνάρτηση

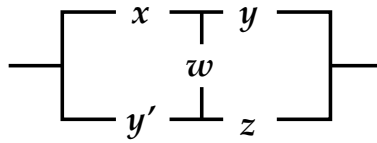
$$f(x, y, z) = x'y' + z(x + y).$$

αντιστοιχεί το δίπολο

Παράδειγμα 2

Στο δίπολο

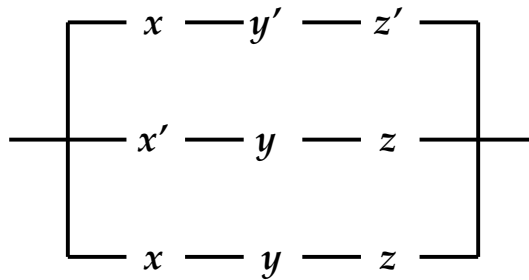

αντιστοιχεί η συνάρτηση

$$\begin{aligned} f(x, y, z, w) &= xy + xwz + y'wy + y'z \\ &= xy + xwz + y'yw + y'z \\ &= xy + xwz + 0w + y'z \\ &= xy + xwz + y'z. \end{aligned}$$

Παράδειγμα 3

Στο δίπολο

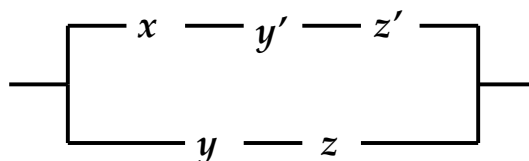
αντιστοιχεί η συνάρτηση

$$f(x, y, z) = xy'z' + x'yz + xyz$$

Αλλά

$$\begin{aligned} f(x, y, z) &= xy'z' + (x' + x)yz \\ &= xy'z' + 1 \cdot yz \\ &= xy'z' + yz, \end{aligned}$$

οπότε παίρνουμε το αντίστοιχο (απλούστερο) δίπολο

4.6.3 Άλγεβρα λογικών προτάσεων

A (αληθής πρόταση) αντί 1.

Ψ (ψευδής πρόταση) αντί 0.

∨ (ή) αντί +.

∧ (και) αντί ·.

¬ (άρνηση) αντί '.

Οι τρεις πράξεις της Άλγεβρας Boole, δίνουν τις αντίστοιχες πράξεις της άλγεβρας λογικών προτάσεων.

p	q	$p \vee q$	$p \wedge q$
A	A	A	A
A	Ψ	A	Ψ
Ψ	A	A	Ψ
Ψ	Ψ	Ψ	Ψ

p	$\neg p$
A	Ψ
Ψ	A

Επίσης ορίζονται και οι πράξεις \rightarrow (αν ... τότε), \leftrightarrow (αν και μόνο αν) με βάση τον παρακάτω πίνακα:

p	q	$p \rightarrow q$	$p \leftrightarrow q$
A	A	A	A
A	Ψ	Ψ	Ψ
Ψ	A	A	Ψ
Ψ	Ψ	A	A

Ο έλεγχος της αλήθειας των λογικών προτάσεων γίνεται με πίνακες αλήθειας.

Παράδειγμα: Για την πρόταση

$$(p \rightarrow q) \rightarrow (p \wedge q)$$

προκύπτει ο παρακάτω πίνακας αλήθειας:

p	q	$p \rightarrow q$	$p \wedge q$	$(p \rightarrow q) \rightarrow (p \wedge q)$
A	A	A	A	A
A	Ψ	Ψ	Ψ	A
Ψ	A	A	Ψ	Ψ
Ψ	Ψ	A	Ψ	Ψ

Εκφράσεις της Λογικής και της Άλγεβρας Boole οι οποίες δίνουν σε κάθε περίπτωση αντίστοιχα αποτελέσματα (A αντί 1 και Ψ αντί 0) θεωρούνται αντίστοιχες στη Λογική και την Άλγεβρα Boole.

Παράδειγμα: 1 Η συνεπαγωγή $p \rightarrow q$ της Λογικής αντιστοιχεί στην έκφραση $x' + y$ της Άλγεβρας Boole, αφού

p	q	$p \rightarrow q$
A	A	A
A	Ψ	Ψ
Ψ	A	A
Ψ	Ψ	A

x	y	x'	$x' + y$
1	1	0	1
1	0	0	0
0	1	1	1
0	0	1	1

Παράδειγμα: 2 Η ισοδυναμία $p \leftrightarrow q$ της Λογικής αντιστοιχεί στην έκφραση $xy + x'y'$ της Άλγεβρας Boole αφού

p	q	$p \leftrightarrow q$
A	A	A
A	Ψ	Ψ
Ψ	A	Ψ
Ψ	Ψ	A

x	y	xy	x'	y'	$x'y'$	$xy + x'y'$
1	1	1	0	0	0	1
1	0	0	0	1	0	0
0	1	0	1	0	0	0
0	0	0	1	1	1	1

4.6.4 Αρχές Λογικής

Αρχή της διπλής άρνησης

Η $(x')' = x$ αντιστοιχεί στην $\neg(\neg p) \leftrightarrow p$.

Αρχή της του τρίτου αποκλείσεως

Η $x + x' = 1$ δίνει ότι $p \vee \neg p$: Αληθής.

Αρχή της αντίφασης

Η $xx' = 0$ δίνει ότι $p \wedge \neg p$: Ψευδής.

4.6.5 Έλεγχος προτάσεων

Παράδειγμα: Ζητείται να μελετηθεί η διαδικασία του τρόπου επιλογής μεταξύ τριών αντικειμένων α, β, γ όταν:

1. Δεν μπορούν να επιλεγθούν και τα τρία.
2. Αν επιλεγθεί το γ , τότε θα επιλεγθεί και το α .
3. Αν δεν επιλεγθεί το β , τότε δεν θα επιλεγθεί και το α .
4. Αν δεν επιλεγθεί το γ , τότε δεν θα επιλεγθεί και το α .

Έστω οι προτάσεις p : “επιλέγεται το α ”, q : “επιλέγεται το β ”, r : “επιλέγεται το γ ” τότε στις προηγούμενες προτάσεις αντιστοιχούν τα εξής:

1. $\neg(p \wedge q \wedge r) \Leftrightarrow \neg p \vee \neg q \vee \neg r$.
2. $r \rightarrow p \Leftrightarrow \neg r \vee p$
3. $\neg q \rightarrow \neg p \Leftrightarrow q \vee \neg p$
4. $\neg r \rightarrow \neg p \Leftrightarrow r \vee \neg p$.

και στο σύνολό τους η σύνθετη πρόταση

$$(\neg p \vee \neg q \vee \neg r) \wedge (\neg r \vee p) \wedge (q \vee \neg p) \wedge (r \vee \neg p)$$

Αντιστοιχίζοντας τις μεταβλητές $x, y, z \in \mathcal{B}$ στις προτάσεις p, q, r όταν αυτές αληθεύουν, τότε στην προηγούμενη σύνθετη πρόταση αντιστοιχεί η ακόλουθη συνάρτηση:

$$f = (x' + y' + z')(z' + x)(y + x')(z + x')$$

από την οποία προκύπτει

$$\begin{aligned} f &= (x' + y' + z')(z' + x)(z + x')(y + x') \\ &= (x' + y' + z')(xz + x'z')(y + x') \\ &= (xy'z + x'z' + x'y'z' + x'z')(y + x') \\ &= (xy'z + x'z' + x'y'z')(y + x') \\ &= x'y'z' + x'z' + x'y'z' \\ &= x'z'(y + 1 + y') \\ &= x'z' \end{aligned}$$

Παράδειγμα: Ζητείται να μελετηθεί το σύνολο των προτάσεων p_1, p_2, p_3, p_4 για τις οποίες ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Αν η p_1 είναι αληθής τότε και η p_2 είναι αληθής.
2. Η p_3 είναι αληθής, αν η p_4 είναι αληθής και μόνον τότε.
3. Οι p_2 και p_4 ουδέποτε συναληθεύουν.
4. Η p_3 είναι αληθής.

Αντιστοιχίζοντας τις μεταβλητές $x_1, x_2, x_3, x_4 \in \mathcal{B}$ στις προτάσεις p_1, p_2, p_3, p_4 όταν αυτές αληθεύουν, τότε στις προηγούμενες προτάσεις 1–4, αντιστοιχούν οι ακόλουθες συναρτήσεις

1. $x'_1 + x_2$, γιατί πρόκειται για συνεπαγωγή.
2. $x_3x_4 + x'_3x'_4$, γιατί πρόκειται διπλή συνεπαγωγή.
3. $x'_2 + x'_4$, γιατί τουλάχιστον μία εκ των p_2, p_3 είναι ψευδής.
4. x_3 , γιατί η p_3 είναι αληθής.

και στο σύνολό τους η συνάρτηση

$$f = (x'_1 + x_2)(x_3x_4 + x'_3x'_4)(x'_2 + x'_4)x_3$$

από την οποία προκύπτει ότι

$$\begin{aligned} f &= (x'_1 + x_2)(x_3x_4 + x'_3x'_4)(x'_2 + x'_4)x_3 \\ &= (x'_1 + x_2)(x'_2 + x'_4)x_3x_4 \\ &= (x'_1x'_2 + x'_1x'_4 + x_2x'_4)x_3x_4 \\ &= x'_1x'_2x_3x_4, \end{aligned}$$

οπότε οι προτάσεις p_1, p_2 είναι ψευδείς, ενώ οι προτάσεις p_3, p_4 είναι αληθείς.

Παράδειγμα: Να λυθεί το σύστημα της Άλγεβρας Boole:

$$\begin{cases} x + ay + b & = 1 \\ bx + ay & = 0 \\ x + bz' & = 1 \end{cases}$$

όπου $a, b, x, y, z \in \{0, 1\}$.

Ισοδύναμα, θεωρούμε την συνάρτηση $f = (x + ay + b)(bx + ay)'(x + bz')$ και αναζητούμε για ποιες πεντάδες (a, b, x, y, z) γίνεται ίση με 1, δηλαδή για ποιες πεντάδες ικανοποιείται η αντίστοιχη λογική έκφραση.

```
import sympy as sm
from pyeda.inter import *

a,b,x,y,z = sm.symbols('a,b,x,y,z')
ex1 = (x | a & y | b & z) & (~ (b & x | a & y)) & (x | b & ~z)
print("Find all assignments satisfying:\n", ex1)
print("Simplified expression (CNF):", sm.simplify_logic(ex1))
print("Simplified expression (DNF):", sm.simplify_logic(ex1, form =
'dnf'))
print("\nSatisfying assignments:") #using pyeda
a, b, x, y, z = map(exprvar, 'abxyz')
ex1 = expr(str(ex1)) #(x | a & y | b & z) & (~ (b & x | a & y)) & (
x | b & ~z)
it = ex1.satisfy_all()
for i in it: print(i)
es = ex1.to_dnf()
print("\nTruth table for %s:\n%s"%(es, expr2truthtable(es)))
```

Output:

```
Find all assignments satisfying:
(x | (b & ~z)) & ~((a & y) | (b & x)) & (x | (a & y) | (b & z))
Simplified expression (CNF): x & ~b & (~a | ~y)
Simplified expression (DNF): (x & ~a & ~b) | (x & ~b & ~y)

Satisfying assignments:
{x: 1, b: 0, a: 0}
{y: 0, x: 1, b: 0, a: 1}

Truth table for Or(And(~b, x, ~y), And(~a, ~b, x)):
y x b a
0 0 0 0 : 0
0 0 0 1 : 0
0 0 1 0 : 0
0 0 1 1 : 0
0 1 0 0 : 1
0 1 0 1 : 1
```

0 1 1 0 : 0
0 1 1 1 : 0
1 0 0 0 : 0
1 0 0 1 : 0
1 0 1 0 : 0
1 0 1 1 : 0
1 1 0 0 : 1
1 1 0 1 : 0
1 1 1 0 : 0
1 1 1 1 : 0

4.7 Ασκήσεις προς επίλυση

1) Να αποδειχθούν οι ιδιότητες vi (De Morgan) της Άλγεβρας Boole.

2) Με χρήση των ιδιοτήτων, να απλοποιηθούν οι παραστάσεις:

i) $xy' + yz + z'w + x'y'z$.

ii) $x(x' + y)(z' + w)z$.

iii) $x(x + yz'w) + w(x + x'y'z)$.

iv) $(x' + yz')(xw + yz)(y + z')$.

v) $y'(u + uw)(x + z) + y'u + yz(y + x + u(u + x))$.

3) Να λυθούν οι εξισώσεις της Άλγεβρας Boole:

i) $x' + xy' = 1$.

ii) $xy' + x'y + yz' = 0$.

iii) $xyz' + x'yz + xyz = 1$.

4) Να λυθούν οι εξισώσεις της Άλγεβρας Boole:

i) $x + xy + a(x + y) = a + y$.

ii) $x + a(x + y) + by = bx + xy$,

iii) $ax + by = 1$.

iv) $ax + by = x$.

v) $ax' + y = b$.

vi) $x + y' + a = x + x'y + bx$.

vii) $ax' = by$.

viii) $ax + y = bz + y$.

ix) $a(x + y) = z + b$.

x) $abx + y + z = bz$.

xi) $x + byz = ax' + yz$.

όπου a, b είναι παράμετροι.

5) Να λυθούν τα συστήματα της Άλγεβρας Boole:

i)
$$\begin{cases} x' + xy' = 1 \\ x + xy = 0. \end{cases}$$

$$\begin{aligned} \text{ii)} & \begin{cases} y + x'y + z = 1 \\ y' + xz + y'z = 0. \end{cases} \\ \text{iii)} & \begin{cases} x' + xy' + y' = 0 \\ y + x'y + x = 1. \end{cases} \\ \text{iv)} & \begin{cases} (a + b)x + y = a \\ ax + aby = b \end{cases} \\ \text{v)} & \begin{cases} x + y + z = x + y' \\ a + yz = b + yz \end{cases} \end{aligned}$$

όπου a, b είναι παράμετροι.

6) Να βρεθούν τα δίπολα που αντιστοιχούν στις συναρτήσεις:

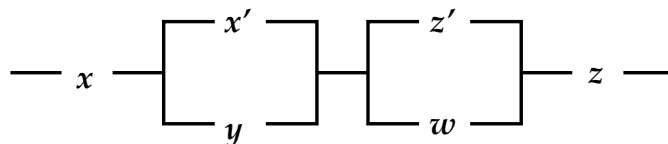
i) $f(x, y, z) = (x + y)z + x'y'z'$.

ii) $f(x, y, z) = xyz + x'yz + xy'z'$.

iii) $f(x, y, z) = (xyz)' + (x' + yz)'$.

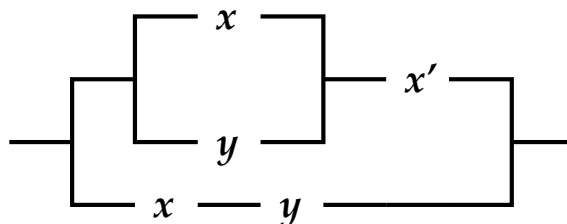
iv) $f(x, y, z) = (x + z + (x + y(x + yz)'))'$.

7) i) Να βρεθεί η συνάρτηση που αντιστοιχεί στο δίπολο

ii) Να απλοποιηθεί το παραπάνω δίπολο.

8) Να απλοποιηθεί το παρακάτω δίπολο.

9) Να γραφεί ο πίνακας αλήθειας για τις παρακάτω λογικές προτάσεις:

i) $(p \vee q) \rightarrow (\neg p \vee q)$.

ii) $p \rightarrow (q \wedge r)$.